

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ у липні 2024 року

(оглядова довідка за інтернет-ресурсами,
матеріалами преси та неопублікованими документами)

Загальні питання

15 липня у Брусиліві на Житомирщині нагороджено лауреатів Премії імені Івана Огієнка. За заслуги у розвитку національної духовної культури, утвердження української державності, міжнаціональної та міжконфесійної злагоди премію присуджено: митрополиту, предстоятелю Православної церкви України Епіфанію (номінація «Громадська, політична та духовна діяльність»); поету, публіцисту, голові Національної спілки письменників України М. Сидоржевському (номінація «Література»); доктору історичних наук, професору В. Марочку (номінація «Наука»); громадському і політичному діячу Ю. Роботіну та історику, релігієзнавцю, журналісту А. Ковальову (номінація «Освіта»); заслуженому художнику України В. Красьосі (номінація «Мистецтво»). Огієнківську премію, яка вручається з 1995 року, засновано Всеукраїнським товариством Івана Огієнка, житомирськими обласними державною адміністрацією та радою, Національною спілкою письменників України, Фондом сприяння розвитку мистецтв, Всеукраїнським товариством «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

Вшанування пам'яті

29 липня у Києві в Національному музеї історії України у Другій світовій війні відбувся захід «Оленівка – місце воєнного злочину росії», присвячений роковинам теракту в Оленівській колонії на Донеччині, де утримувались українські військовополонені. Подія покликана вшанувати пам'ять убитих воїнів, зокрема бійців полку «Азов», та привернути міжнародну увагу до встановлення справедливості в покаранні винних. У меморіальному заході взяли участь представники Міністерства культури та інформаційної політики України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Офісу Генерального прокурора України, Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими, Офісу Міжнародного Комітету Червоного Хреста в Україні, Агентства Програми Розвитку Організації Об'єднаних Націй в Україні, а також представники Спільноти «OLENIVKA Community», військовослужбовці, родичі та друзі бранців кремля. Модератор зібрання – учасник російсько-української війни, Герой України, науковець Національного

Музею історії України в Другій світовій війні В. Жемчугов. Цього ж дня на Майдані Незалежності пройшов мітинг на підтримку звільнення українських військовополонених. Подібні акції проведено й в інших містах України, зокрема, у Львові, Запоріжжі та Одесі. На вшанування пам'яті загиблих у центрі столиці було відкрито виставку «Оленівка: квінтесенція жорстокості», організовану представниками Асоціації родин захисників «Азовстали» разом із Національним музеєм Революції гідності.

Благодійність

Український бренд *GUNIA Project*, Міністерство культури та інформаційної політики України та Національний музей історії України презентували благодійну прикрасу «Скіфське золото». На прикрасі зображено фігури олениці та грифа, натхнені артефактами скіфів, що повернули в Україну з Нідерландів. Зокрема прототипом олениці стала ручка посудини у вигляді оленя, що датується першим століттям нашої ери. Прибуток із продажу буде спрямовано на закупівлю РЕБів для бригади спеціального призначення «Азов» Національної гвардії України.

20 липня у столичному Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка під час благодійного показу вистави «Конотопська відьма» в постановці І. Уривського виручено 1 мільйон 200 тисяч гривень для українського війська. Кошти передадуть БФ «Повернись живим» на потреби Сил оборони України.

20 та 21 липня в Києві пройшов «Благодійний Кураж». Прибуток і зібрані донати підуть на проєкт *Behind Blue Eyes* – проведення освітніх фестивалів для дітей із сільських громад півдня України. Цього разу на «Куражі» був акустичний концерт Ж. Галича, лідера гурту «O.Torvald», та вечорниці від етногурту «ЩукаРиба». Крім того, в межах заходу працював лекторій за участі правозахисника й військовослужбовця М. Найєма, кінопродюсера М. Сердюка та ресторатора А. Купера.

9–31 липня видавництво «Комора» провело благодійний мистецький аукціон для потреб Жіночого Ветеранського Руху та дитячої лікарні «Охматдит». До аукціону увійшли: артбук «Казка про калинову сопілку» з автографами письменниці О. Забужко та художниці О. Стрюцької; 14-томник творів Лесі Українки; сопілка з 200-літнього Лесиноного ясеня від майстра Д. Березюка.

29 липня у Києві в Інституті ортопедії і травматології НАМН України відбувся концерт «Музика, яка рятує» для лікарів і поранених бійців. Організатором заходу виступила команда національної програми «Врятуй кінцівку» Міжнародного благодійного фонду «Здоров'я українського народу», що надає допомогу постраждалим внаслідок війни у понад 20 містах України та фінансує коштовні операції з порятунку кінцівок, які не покриває держава. У концерті взяли участь амбасадори програми, серед яких – фронтмен гурту «СКАЙ» О. Собчук, н. а. України О. Чубарева, а також М. Адамчук, Д. Лібра, А. Пікман, Д. Мінеєва, В. Логай.

22 липня львівські галереї «Shum Art Gallery», «Цмок», «Iconart» і «PM Gallery» запустили благодійний проєкт – виставку-продаж «Мистецтво за донат». В межах цієї ініціативи галеристи збирали кошти на укомплектування евакуаційного автомобіля для 12-ї бригади спеціального призначення Нацгвардії України. Каталог містив роботи таких українських художників, як О. Денисенко, В. Богуславський, А. Ялоза й інших.

17–21 липня у Луцьку тривав фестиваль *HONEY MUSIC*. Захід організовано задля вшанування пам'яті музиканта П. Лістовського, а також для підтримки воїнів-митців, серед яких З. Дашак, Б. Іваськів, І. Духнич, Ю. Рафалюк та

І. Мелета. Програма фестивалю була різноманітною – акустичні концерти, відкриті репетиції, майстер-класи, лекції, джеми та воркшопи, що відбувались у різних локаціях міста. До благодійного заходу долучились ансамбль «Archi Melante», струнний квартет «Фенікс», віолончеліст Д. Литвиненко, сопрано О. Томків-Верхоляк та ін.

26–28 липня у Шацькому національному природному парку, що на Волині, вдруге відбувся благодійний фестиваль української музики «Світязь Фест». На підтримку військовослужбовців Шацької громади (100 ОМБр, 14 ОМБр, 24 ОМБр та ін.) просто неба на території *Nester-House* виступили музичні колективи й артисти з Одеси, Львова, Рівного, Тернополя, Житомира, Миколаєва й інших міст. Серед них С. Гіга з гуртом «Друзі Мої», Р. Скорпіон, *Ivan NAVI*, В. Харізма. Протягом трьох фестивальних днів благодійний збір склав понад півтора мільйона гривень.

Українська культурна спільнота продовжує активно збирати кошти для потреб захисників України. Зокрема: гурт «Друга Ріка» разом із гуртом «Kozak System» та співачкою М. Липчей завершили основну частину благодійного туру «Нескорені», кошти з якого спрямують на придбання *FPV*-дронів для ЗСУ (концерти пройшли в Ужгороді, Мукачеві на Закарпатті, Чернівцях, Івано-Франківську, Хмельницькому, Львові, Одесі, Дніпрі та Полтаві); крім того, гурт «Kozak System» під час свого виступу на День міста у Володимирі (Волинська обл.) ініціював збір на *FPV*-дрони, виготовленням яких займаються місцеві волонтери; гурт «Один в каное» на концерті в Івано-Франківську зібрав кошти на катери для Головного управління розвідки Міністерства оборони України; рок-гурт «Бумбокс» задонатив на потреби армії 2 млн грн гонорару за виступ на *ATLAS UNITED 2024*; літературознавиця Т. Огаркова, філософ В. Єрмоленко, виконавча директорка Українського ПЕН Т. Терен збирають на авто для 18-ї Слов'янської бригади НГУ; журналістка, перекладачка, письменниця І. Славінська долучилась до спільної благодійної акції БФ «Повернись живим» і Суспільного мовлення; письменник і співак С. Жадан оголосив про збір на закупівлю захисту і зброї наступу для підрозділу Національної гвардії України «Хартія» (мета – 40 млн грн); видавчиня І. Ніколайчук продовжує збирати кошти на дрони для бригади «Кара-Даг», а також на потреби добровольчого медичного батальйону «Госпітальєри»; на дрони для військових збирає також художниця Д. Чмуж.

Медіа

24 липня у вітчизняному етері вперше зазвучало радіо «Хартія». Його запустили з пересувної студії військовослужбовці 13-ї бригади Національної гвардії України «Хартія» – письменник С. Жадан, журналістка А. Кошляк й актор

Д. Третяк. За концепцією «Хартія» – це інформаційно-музичне мандрівне радіо про великий опір і військо, про прифронтові громади та людей, що стали жертвами ворожих обстрілів. Левова частка розмов буде присвячена культурі, історії та психології. Під час першого подкасту ведучі спілкувалися з командиром бригади «Хартії» І. Леськівим, музикантом, фронтменом гурту «Пиріг і Батіг» М. Пирожком і парамедикинею Ю. «Тайрою» Паєвською.

Арттерапія

На Рівненщині стартував «КолоАрт» – проєкт для жінок, що постраждали від війни. Ініціативу реалізовуватимуть упродовж пів року в кількох громадах області. В межах арттерапії учасницям буде запропоновано опанувати різні мистецькі техніки, як-от вишивко- та казкотерапію, акварельний живопис, ебру, валяння, крапкографію, кінцугі та виготовлення витинанок. Наразі перші майстер-курси «КолоАрту» пройшли на Березнівщині. Проєкт став можливим завдяки підтримці Українського жіночого фонду. Серед організаторів – Центр ініціатив «Віадук», ГО «Центр креативу», «Березнівська БРАМА», Простір жіночих можливостей «АктивнаЯ».

Культурні проєкти

6 липня у Києві відбувся другий день фестивалю «Протасів Яр» пам'яті громадського активіста й розвідника 93-ї бригади «Холодний яр» Романа Ратушного. Основна мета заходу – популяризація сучасного та традиційного мистецтва, історії, правозахисних ініціатив і вшанування Романа Ратушного. Протягом літа ГО «Захистимо Протасів Яр» за сприяння Міжнародного фонду «Відродження» організовує чотири дні фестивалю на тему «Повернення свого». Цього разу програму склали: лекція «Олена Пчілка: державниця зі Старої громади» від дослідника історії, видавця-редактора газети «Рідний край» О. Новікова; дискусія «Київські адреси часів Української революції» (учасники: директор Центрального державного історичного архіву України Я. Файзулін, завідувач відділу Національного музею історії України О. Кучерук, історик і краєзнавець, фахівець з краєзнавчої роботи бібліотеки імені Григорія Сковороди О. Михайлик); дискусія «Деколонізація і культура пам'яті в Україні» (учасники: керівниця проєктів у сфері національної пам'яті А. Карбан, історик В. В'ятрович); проєкт «Вагнякання» від А. Слепакова та А. Соколова; виступ гуртів «МОВА» і «SO». На галявині у Протасовому Яру діяли також дитяча програма Музею Івана Гончара, локації Жіночого ветеранського руху *VETERANKA* та Фонду імені Максима Кривцова. Організаційними партнерами фестивалю «Протасів Яр» пам'яті Романа Ратушного стали ГО «Форум

видавців», Український ПЕН, Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара».

30 липня Національний центр народної творчості «Музей Івана Гончара» у партнерстві з природоохоронною організацією «WWF-Україна» запустили онлайн-проект «До своєї природи» про цінність національного природного спадку. Проект поєднує світлини українського народного мистецтва початку ХІХ – другої половини ХХ століття з колекції Музею Івана Гончара та сучасні ілюстрації

А. Старко. Вони створюють візуальний діалог про історичний взаємозв'язок українців з природою через культуру. На сайті «До своєї природи» ілюстрації доповнено поясненнями українських дослідників природної та культурної спадщини, а також уривками з архаїчних фольклорних текстів. Експозицію проекту також можна було переглянути на кількох локаціях у центрі столиці – на Софійській площі, на Хрещатику біля будівлі КМДА й у вестибюлі станції метро «Золоті ворота».

ГО «Докудейз» разом із проектом «Архів Війни» організували міждисциплінарну мистецьку лабораторію – «LAB: DOCU/СИНТЕЗ x Архів Війни».

В її межах українськими митцями різного профілю буде створено декілька мистецьких творів та документальних фільмів, присвячених темі пам'яті та збереження культурної спадщини. 31 липня у столичному Національному центрі Олександра Довженка відбулася презентація проекту від кураторки Лабораторії О. Набієвої, а також показ фільму з серії «Свідки», створеного командою «Архіву Війни».

7 липня у Дрогобичі на Львівщині розпочався ХІ Міжнародний фестиваль Бруно Шульца, який тривав до 13 липня. До міста з'їхалися митці з України, Польщі та багатьох інших країн світу. ШульцФест покликаний не тільки популяризувати творчість письменника, а й створювати вільний простір для зустрічі та діалогу людей, яким близькі твори Шульца. Цього року особливим акцентом фестивалю були читання віршів у різних укриттях давніх кам'яниць Дрогобича. Поетичні твори прозвучали у виконанні Ю. Андруховича, Ю. Прохаська,

Ю. Винничука, О. Сливинського, О. Рибки, О. Ірванця, В. Кауфмана та інших. В межах мистецького фестивалю відбулися й інші події, як-от: концерт гурту «Joguj Kłos» (Львів) та Оркестру святого Миколая (Люблін, Польща); акустична вистава «РадіоНіч» за мотивами однойменного роману Ю. Андруховича; персональна виставка А. Логова «Космічний простір»; презентація «Шульцівського словника» (видавництво «Дух і Літера»).

25–28 липня у Звягелі на Житомирщині минуло Міжнародне свято літератури і мистецтва «Лесині джерела», присвячене творчості Лесі Українки. Насичену програму заходу склали: ювілейний івент «Історія, вміщена у 25 років» з нагоди 25-річчя відкриття Музею родини Косачів-Драгоманових (приміщення музею); прем'єра благодійної вистави народного аматорського театру «Сужена – не огужена!» за твором Олени Пчілки (Звягельський палац культури імені Лесі

Українки); культурно-мистецький івент «Слово живе – віки невмируще», в межах якого відбулося вручення обласної літературно-мистецької премії імені Лесі Українки (Літературно-меморіальний музей Лесі Українки); літературний захід під назвою «Леся Українка і Марія Конопницька – співачки зорі провідної» (Звягельський краєзнавчий музей); ХІХ Всеукраїнський конкурс виконавців художнього слова імені Лесі Українки – Гран-прі отримав актор Дніпровського національного академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка, з. а. України В. Головка (Музей родини Косачів-Драгоманових); ХХІІІ Всеукраїнський конкурс автентичної пісні «Животоки» (Звягельський палац культури імені Лесі Українки); урочисте нагородження переможців Відкритого конкурсу малюнків «Палітра Лесиного краю», мистецькі виставки та книжковий ярмарок (площа Лесі Українки).

19–21 липня Одеса приймала фестиваль «Чорноморський степ», започаткований минулого року підприємством «Парки Одеси», громадською організацією «Десяте квітня» і *More Music Club*. Триденний захід об'єднав кобзарське мистецтво, ярмарок культур та музичний фестиваль, демонструючи багатство та різноманіття української спадщини та сучасної творчості. В історичних місцях міста грали та співали кобзарі, лірники та бандуристи з різних куточків України, своєрідні реконструктори традицій, що існували в Одесі здавна. У парку імені Тараса Шевченка пройшов ярмарок культур Причорномор'я, Придніпров'я та Слобожанщини, на якому гості провели майстер-класи з петриківського розпису, витинанки, ліплення з глини та інших творчих навичок. Окрім того, тут можна було послухати етнічні гурти й фольклорні колективи й навіть побачити інсценування уривка старовинного слобожанського весілля. Завершив фестиваль концерт етнорок-гуртів «More Music Fest».

25–28 липня у Чорноморську на Одещині відбувся фестиваль української культури «ВиделкаFEST», що народився в часи повномасштабного вторгнення. Автор ідеї фестивалю – військовий і громадський активіст С. Гнезділов. Цьогоріч захід пройшов під гаслом «Пам'ятай. Борись. Плекай». У програмі – дискусії від представників бізнесу, органів місцевого самоврядування та активного студентства; музичні виступи; покази сучасних українських фільмів; літературні читання, зустрічі з авторами та презентації книг; майстер-класи та воркшопи; інтерактивні розваги для дітей. Учасниками «ВиделкиFEST – 2024» стали музичні гурти «Vivienne Mort», «Пиріг і Батіг», «Мова», «Хейтспіч», співачка Х. Соловій, письменник

А. Чех, поет А. Дронь, поетки С. Поваляєва, Я. Черногуз, К. Калитко, М. Савка та інші. Організатори фестивалю – громадські організації «Український PEN-клуб», «Ініціатива “Люди|”» та «Українські студенти за свободу».

Театр

Українські театри презентували цього місяця свої нові роботи: сучасну французьку комедію «Близкуча ідея» за п'єсою С. Кастро та драму «Палаючі у п'їтьмі» за однойменною п'єсою іспанського драматурга А. Вальєхо (столичний

Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки); «Готель “Президент”» за мотивами п’єси британського драматурга Р. Куні й «Всі ці жінки» за п’єсою французького письменника Р. Тома (Київський академічний театр «Актор» спільно з театральною школою *Supertask*); «Суєта або Позапланова експедиція в Слобожанську Швейцарію» за мотивами творів харківського письменника М. Йогансена (Харківський академічний український драматичний театр імені Тараса Шевченка).

Музика

19–21 липня у Києві на території ТРЦ *Blockbuster Mall* пройшов музичний фестиваль *Atlas United 2024*. На шести сценах виступило близько 80 українських артистів і гуртів. Серед них – Н. Дорофєєва, А. Пивоваров, *Dantes*, Х. Соловій, *Mélovin*, гурти «Бумбокс», «Курган & Agregat», «Друга Ріка», «Жадан І Собаки», «Без Обмежень», коміки В. Байдак, Н. Зухвала, С. Загайкевич, С. Чирков та інші. Цьогоріч організатори *Atlas United* поставили благодійну мету – зібрати 100 мільйонів гривень для платформи *United24* на оборону країни. Важливим акцентом події стала й інклюзивність – музичний фестиваль надав безплатні квитки 6000 особам з інвалідністю. Для них побудували спеціальний сектор з подіумом, а біля головної сцени встановили екран, що транслював переклад жестовою мовою.

Візуальні мистецтва

11 липня у київському Національному музеї декоративного мистецтва України відбулось урочисте відкриття широкомасштабної виставки «Золоте перевесло мистецької династії Саєнків», присвяченої 125-річчю від дня народження н. х. України Олександра Саєнка та ювілейним датам мисткині та мистецтвознавиці Н. Саєнко та професорки Київської академії декоративно-прикладного мистецтва й дизайну імені Михайла Бойчука Л. Майданець-Саєнко. Ретроспективна експозиція презентувала близько ста робіт з родинної колекції авторів та музейного зібрання, серед яких вироби художнього текстилю – килими, гобелени, батик, вибійка, декоративні тканини, а також панно, тарелі, виконані в техніці мозаїки соломою, писанки. Під час відкриття ювілейної виставки т. в. о. міністра культури та інформаційної політики України Р. Карандєєв вручив орден Княгині Ольги I ступеня з. д. м. України Ніні Саєнко за значні заслуги у зміцненні української державності, вагомий особистий внесок у розвиток мистецтва та сумлінне виконання професійного обов’язку.

19 липня столичний Національний центр «Український дім» розгорнув експозицію проєкту «Матерія *Matters*. Український арттекстиль», що є репрезентацією практики українських митців за останнє століття – від традиційного гобелена до експериментальних робіт із використанням текстильних матеріалів. А це вироби художників, які працювали з текстилем у публічному просторі, роботи, що розвивали лінію українського стилю в інтер’єрі та костюмі, текстильні практики, присвячені актуальним темам сьогодення. У показі – понад 120 художніх творів близько 60 авторів. Проєкт знайомить

глядача з творчим досвідом бойчукістів, шістдесятників, зокрема Л. Панченко, С. Шабатури, Л. Семикіної, а також сучасних митців, таких як О. Ройтбурд, Г. Собачко-Шостак, О. Сухоліт, О. Тістол, В. Ганкевич, Б. Локатир, Т. Барабаш, О. Федорова та інші. Окремо виставлено вишивки репресованих українців, виконані в таборах і колоніях ГУЛАГу.

26 липня у Музеї книги і друкарства України в Києві відкрито виставку сучасного церковного мистецтва під назвою «Пошуки щирості. Нове церковне мистецтво» (іконопис, живопис, ескізи та картони). В межах цього проєкту експоновано авторський іконопис і живописні пошуки К. Вільховецької, Оксани та Олексія Возіянович, Н. Гладовської, Р. Селівачова, О. Гребенюка, О. Бадзим та каліграфічні композиції О. Чекаля, який є творцем графічного образу Православної церкви України. Також представлено підготовчі матеріали до розписів двох знакових для сучасного церковного мистецтва України храмів – Свято-Михайлівського кафедрального собору в Житомирі (композиції «Апокаліпсис» та «Наруга над Христом», автори О. Возіянов, О. Носенко, О. Здор та ін.) та Церкви Покрови Богородиці в селі Липівка на Київщині (автори І. Ступаченко й А. Криволап).

У столичних музеях й інших мистецьких просторах розпочали роботу нові виставки: мультимедійний проєкт «Танець у зоні війни?» – світлини українських перформерів і митців сучасного танцю, зняті фотохудожниками з Великої Британії П. Гілом та М. Фалконер (Національний художній музей України); «Закарпатська школа живопису» – понад сто творів закарпатських митців різних поколінь, «Поза часом» – картини С. Яценко, «Не мовчи. Полон вбиває» – фотопроект М. Боднар, реалізований за підтримки Асоціації родин захисників «Азовсталі» (Національний музей «Київська картинна галерея»); «Її очима» – світлини українських фотографок В. Врублевської, І. Сідаш, А. Вербової, які висвітлюють сьогодення цивільних та волонтерів (Національний музей Тараса Шевченка); «Молитва за Україну» – картини митців із 12 міст України, центральним образом яких є «Українська мадонна» (Національний заповідник «Києво-Печерська лавра»); «Воля до перемоги. Воїни спорту» – артефакти, які висвітлюють історію олімпійського руху в Україні (Національний музей історії України у Другій світовій війні); «Емоційне вторгнення» – скульптури та живопис Н. Нечкіної та Л. Давиденко (МВЦ «Музей історії міста Києва»); «Іпатьєва і Злобін: 30 сезонів» – роботи різних етапів творчості театральних сценографів А. Злобіна та Г. Іпатьєвої (Музей театального, музичного та кіномистецтва України); «За прозорою завісою» – картини Ю. Болси (Лабораторія сучасного мистецтва «Мала галерея Мистецького арсеналу»); «Словник хоробрості» – фотовиставка, присвячена українським медикам (Національний центр «Український дім»); «Снилося мені – чи ж снилося мені...?» – живопис С. Шахмуратової-Танської («Voloshyn Gallery»); «Ранковий вечір» – живопис А. Саєнка («The Naked Room»); «Вторгнення-відторгнення» – акварельні ікони Д. Мовчана («Voitok Gallery»); «Сади мрій» – роботи світових та українських художників, зокрема, А. Ганкевича й

Я. Писанко (артгалерея «Склад № 5» у Черкасах); «Марка України. Луцьк» – естампи, ліногравюри В. Федина (Галерея мистецтв Волинської організації Національної спілки художників України у Луцьку); «Музика міста» – фотографії О. Звіра (Центр сучасного мистецтва в Івано-Франківську); «Дещо темніші дні» – серія малюнків Ю. Іздрика на сірникових коробках 2022–2023 років, а також вибрані роботи періоду 1993–1995-х (галерея «Асортиментна кімната» в Івано-Франківську); «Підмети і присудки» – графічні роботи Є. Григор'єва (Мистецький підземний перехід «Вагабундо» в Івано-Франківську); «Мовні вправи» – твори А. Кахідзе, О. Федорової, М. Алексеєнка, Е. Мамедова та інших художників, які працюють із темою національної ідентичності (Художня галерея імені Семирадського у Харкові); «Подивись мені в обличчя» – фотографії, відео й інсталяція Єлени та Олексія Кіктевих (АРТ-підвал Харківської муніципальної галереї); «Трансформація: перезавантаження» – три серії фоторобіт М. Чайки: «Тілесна геометрія», «Енергія і трансформація» та «Де(кон)струкція звичних сенсів» (галерея «Творче нежить» культурно-громадського центру *Druk* у Харкові); «Ніхто. Ніде. Ніколи. Далєбі!» – роботи, присвячені темі повернення втраченого дому, К. Бурики, Т. Турлюн, В. Розенцейг, О. Чікало, Є. Кафідової, М. Стоянової, К. Пула та Д. Чепурного (Центр сучасної культури у Дніпрі); «Земля під нігтями нагадує мені запачену кров» – фото та об'єкти на теми війни та її наслідків українських художниць О. Кузюри, *Kinder Album*, Д. Молокедової, М. Половінко, Д. Чечушкової й А. Звягінцевої (галерея «Артсвіт» у Дніпрі); «Шосте вимирання» – артпроект Р. Дзюби за мотивами книги Е. Колберт (Музей сучасного українського мистецтва Корсаків у Луцьку); «Новий образ України» – картини та ікони О. Левчука, «Мистецтво до війни. І не тільки» – графічні роботи Р. Міненка (Рівненський обласний краєзнавчий музей); «Коломия-Транзит» – здобутки членів Коломийської регіональної організації Національної спілки художників України М. Ясінського, В. Андрушка, М. Дейнеги, О. Зотової, Р. Захарчука та інших (артгалерея «Ужгород»).

2 липня у Житомирі урочисто відкрито пам'ятник поету та композитору, художньому керівнику і головному диригенту Поліського академічного ансамблю пісні і танцю «Льонок» у 1970–2014 роках Івану Сльоті. Автор пам'ятника – скульптор Д. Войтович.

Музейна справа

4 липня у Києві в Скарбниці Національного музею історії України за підтримки Міністерства культури та інформаційної політики України, Благодійного фонду *BGV* та Інституту публічних комунікацій представлено виставку «Скарби Криму. Повернення», де до деокупації півострова експонуватиметься «скіфське золото». Йдеться про 565 експонатів, понад дві тисячі музейних предметів, поверненню яких передували 10 років судової тяганини за право власності між Україною та музеями, що зараз перебувають

